LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 187 **** Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirtad., rugsėjo (Sept.) 26, 1957 **** METAI 47-tI

ARMIJA ATVYKO Į LITTLE ROCK TVARKAI PALAIKYTI

KRISLAI

Pirmas parengimas.
Nublankavimas — prasižengimas.
Tautos nelaimė.
Žiaurus sportas.
Beveik nieko nesigirdi.
Kuris "gudresnis?"

Rašo **A. Bimba**

Ateinantį sekmadienį Kultūriniame Centre turėsime pirmą salėje rudeninį parengimą. Bus suvaidintas veikalas "Katriutės gintarai". Tie, kurie matė artistus veikalą praktikuojant, sako, jog vaidinimas bus gražus ir įdomus.

Mums tik lieka skaitlingai susirinkti ir tą vaidinimą savo akimis pamatyti.

Šis veikalas bus suvaidintas ypaties kultūrinio Centro naudai. Tai visiems verta parengime dalyvauti.

Arkansas valstijos sostinėje (Little Rock mieste) rasistai peržengė visas žmoniškumo ribas.

Tai, ką jie padarė praėjusį pirmadienį prie vidurinės mokyklos su negrais moksleiviais, nueis Amerikos istorijon didžiausia istorine begėdyste.

Kalta ir federalinė valdžia, o pirmoje vietoje prezidentas Eisenhoweris. Prie šio pragaro Arkanso sostinėje sukūrimo daug prisidėjo federalinės valdžios rasistams nuolankavimas ir pataikavimas. Iš syk̃io nebuvo imtasi griežtų žygių. Daug anksčiau prezidentas viešai užtikrino rasistus, kad prieš juos nebus panaudota federalinės valdžios jėga.

Tiktai to jiems ir reikėjo ragus užsiauginti.

Laikas baigti su nuolankavimu! Laikas federalinei valdžiai paimti už pakarpos Arkanso rasistus ir pamokinti juos gerbti paprastą žmoniškumą ir Aukščiausio Teismo tarimus!

Chicagos kunigų Draugas (rugs. 21 d.) paduoda skaitlinių apie klerikalizmo jėgas Vakarų Vokietijoje.

Vien tik pasaulietiškų kunigų ten 1949 metais buvę 20,472, o paskui kasmet dar prisidėdavę po 560 naujų. Vienuolių 1950 metais buvę 7,927 ir kasmet priaugdavę po 267. Vienuolių "seserų" tais pačiais metais buvę net 88,934!

Tai baisi dykaduonių armija! O kiekvienas jų yra apmokamas propagandistas ir agitatorius!

Boksas (kumštynės) yra žiaurus "sportas".

Taip įsitikinau praėjusį pirmadienį per radiją beklausydamas Ray Robinson persiėmimo su Bacilio. Nors abudu, matyti, vos ant kojų bepastovėjo ir buvo kruvini (vienam kraujas liejosi iš išmuštos akies, o kitam iš sugurintos nosies), bet abudu laikėsi iki paskutinio "raundo"!

Koks nesvietiškas žiaurumas! Tai labai panašu į senovės romėnų "sportą" su gladijatoriais.

Tiek tik per tuos tūkstančius metų "nuprogresuota", jog tada gladijatoriai turėdavo muštis iki vienas bus už-

(Tąsa 4-tame pusl.)

Jungt. Tautose

27 kraštai balsavo už Pekino priėmimą

Jungtinės Tautos. — Praeitą savaitę Jungt. Tautų dienotvarkės komitetas nutarė, kad Liaudies Kinijos priėmimo klausimas vėl būtų atidėtas. Dabar šiuo klausimu balsavo pati Generalinė asamblėja — priimti dienotvarkės komisijos siūlymą ar ne. Už dienotvarkės komisijos siūlymą, tai yra, už Kinijos priėmimo atidėjimą balsavo 47 kraštai. Bet 27 kraštai, tai yra, žymiai daugiau, negu tuo klausimu taip balsavo praeityje, balsavo prieš atidėjimą, tai yra, faktinai už Kinijos įtraukimą į J. Tautas ir čiangininkų ištraukimą. Sekamieji kraštai balsavo už Kinijos priėmimą: Afganistanas, Albanija, Bulgarija, Burma, Bielorusija, Ceilonas, Čekoslovakija, Danija, Egiptas, Indija, Ghana, Sudanas, Sirija, Ukraina, Suomija, Vengrija, Jemenas, Jugoslavija, Tarybų Sąjunga.

Tai visi socialistiniai kraštai, dauguma Azijos ir Afrikos bloko kraštų, neitralistinė Suomija, trys socialdemokratų valdomi Skandinavijos kraštai ir taipgi Airija. Airijos valdžia reakciniai-klerikališka ir kodėl ji balsavo už Liaudies Kinijos priėmimą, stebėtojams neaišku, nebent dėl to, kad balsuoti skirtingai nuo Britanijos.

Keli arabiški kraštai šiuo kartu nebalsavo su Azijos ir Afrikos bloku — Jordanas, Libanas ir Irakas balsavo prieš Kinijos priėmima. Britanija balsavo prieš priėmimą, nors pripažįsta Liaudies Kinijos valdžią.

Septyni kraštai susilaikė nuo balsavimo. Jie yra: Izraelis, Kambodija, Laos, Pakistanas, Portugalija, Saudi-Arabija ir Tunisija.

Indijos delegatas Krišna Menonas buvo patiekęs siūlymą, kad dienotvarkės komisijos siūlymas būtų atmestas. Menonas paskui pareiškė, kad Indija tęs kovą Jungtinėse Tautose už Kinijos priėmimą. Jis sakė, kad tai nesąmonė, jog didžiausia pasaulio šalis paliekama nuošalyje, o vietoje jos pripažįstama Formozoje tupinti Čiango klika.

Rooseveltienė pakviesta pas N. Chruščiovą Jaltoje

Maskva. — Eleanor Roosevelt, kuri dabar vieši Tarybų Sąjungoje, gavo kvietimą nuo Chruščiovo aplankyti jį Jaltoje, kur jis dabar atostogauja. Šiandien, ketvirtadienį, Rooseveltienė skris iš čia Jalton.

Nors Rooseveltienė atvyko Tarybų Sąjungon kaip privatinis asmuo, turistė, kvietimas nuo Chruščiovo jos vizitą padaro kaip ir pusiau oficiališku. Iki šiol ji nebuvo kviečiama į kokius nors oficiališkus pobūvius. Vienok ji dalyvavo tam tikroje ceremonijoje dailininkų klube, kur jai tapo įteiktas vieno garsiausių tarybinių dailininkų nutapytas Roosevelto portretas.

Jaltoje Rooseveltienė matys tuos rūmus, kur Rooseveltas konferavo su Stalinu ir Churchillu.

Dar 2 asmenys rehabilituoti

Maskva. — Dar du žymūs asmenys, kurie tapo sušaudyti per taip vadinamus valymus, tapo rehabilituoti. Jie yra Robertas Eiche, kuris buvo politbiuro kandidatas ir tapo sušaudytas 1950 metais, ir generolas R. Eidemanis, kuris tapo sušaudytas 1937 metais.

Jų abiejų biografijos dabar patalpintos didžiojoje enciklopedijoje ir jie vadinami tarybiniais patriotais ir atsidavusiais komunistais. Biografijose neminima, kas su jais atsitiko.

Darbo unijų kovos lauke

New Yorkas. —AFL-CIO taryba paskelbė, kad United Textile Workers unija yra korupt̃uotų gaivalų kontrolėje. Minima unija tai maža tekstilės darbininkų unija, kuri anksčiau priklausė prie AFL,— skirtinga nuo didžiosios audyklų darbininkų unijos, kuri priklausė prie CIO.

Detroitas. — General Motors atleido iš darbo 16,000 darbininkų savo Buick-Oldsmobile-Pontiac fabrikuose. Streikai dabar vyksta Fisher Body fabrikuose Mansfielde ir Marione, Ohio valtijoje.

Miami. — Dar tebestreikuoja National Airlines darbininkai.

Prezidentas atsiuntė federalinės armijos junginį, kad apsaugoti negrų vaikų teisę lankyti mokyklą; vaikai sugrįžta mokyklon

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris antradienio vakare įsakė federalinės armijos junginiui atvykti į Little Rock, kad palaikyti ten tvarką ir užtikrinti, kad negrai mokiniai galėtų lankyti Central High vidurinę mokyklą. Tą patį vakarą parašiutistų junginys iš 101-os divizijos tapo atskraidintas į Little Rock iš netolimos karinės stovyklos Kentucky valstijoje. Apie 500 karių, pilnai ginkluotų, iš ryto būdėjo prie mokyklos, kad neleisti rasistinėms gaujoms pastoti kelią negrams vaikams. Tie federalinės armijos kariai atsiųsti prie mokyklos kaip tik priešingam tikslui, negu gub. Faubus buvo atsiuntęs nacionalinę gvardiją — anie buvo prie mokyklos, kad neįleisti negrų.

Prezidentas Eisenhoweris taipgi paskelbė, kad jis ne tik siunčia federalinę armiją į Little Rock, bet taipgi paima Arkanso nacionalinę gvardiją po federalinę kontrolę. Apgynos departmentas tuojau paskelbė, kad Arkanso nacionalinė gvardija dabar federalinės armijos dalis. Tuomi gvardija atimama nuo gub. Faubuso, kuris dabar neturi teisės jai duoti įsakymus.

Atsikreipė į tautą

Prez. Eisenhoweris atskrido iš Rhode Islando, kur jis atostogauja, ir iš Baltojo namo per radiją ir televiziją atsikreipė į tautą. Jis sakė, kad galėjo kalbėti ir iš Rhode Islando, bet norėjo prabilti iš Baltojo namo — "iš tos vietos, iš kur kalbėdavo Lincolnas, Jacksonas ir Wilsonas".

Eisenhoweris aiškino, kad kraštutiniai rasistiniai elementai savo gaujiškais veiksmais laužė įstatymus ir kad jis buvo priverstas pasiųsti armiją, kad palaikyti konstituciją ir federalinius teismus. Jis sakė, kad įvykiai Little Rocke padarė begalinės žalos Amerikos prestyžui pasaulyje ir kad to negalima toliau toleruoti.

Mokiniai sugrįžta

Little Rock. — Vietinis NAACP skyrius buvo paskelbęs, kad negrai mokiniai negrįš mokyklon, nebent valdžia garantuos, kad jiems neteks statyti gyvastį į pavojų, tai yra, nebent rasistiniai chuliganai nebus suvaldyti.

Trečiadienio rytą atrodė, kad negrai mokiniai grįš, nes federalinio junginio būdėjimas prie mokyklos skaitytas užtikrinimu, kad rasistai nedrįs kelti riaušių, kaip jie drįso, kuomet mokyklą saugojo vietinė policija, kuri žymiai palanki rasistams.

Kaslink pačių baltu mokinių, tai 9 negrai mokiniai sakė, kad pačioje mokykloje keblumų nebuvo — visą betvarkę ir anarchiją kėlė lauke esą pašaliečiai rasistai, dauguma jų gaivalai, kurie net ne mokinių tėvai.

Rasistai pasipiktinę

Washingtonas. — Rasistiniai ir pro-rasistiniai nusiteikę pietiečiai senatoriai reiškia pasipiktinimą prieš prez. Eisenhowerį. Senatorius Johnstonas, demokratas iš South Carolinos, pareiškė, kad jeigu jis būtų Arkanso gubernatorius, jis paskelbtų, jog Arkanso valstija neklauso federalinės valdžios, jis įsakytų nacionalinei gvardijai nepasiduoti federalinės valdžios kontrolei.

Senatorius McClellan, demokratas iš Arkanso, tvirtina, kad prezidentas neturėjo teisės pasiųsti armiją į Little Rock.

Geriau vėliau, negu. .

New Yorkas. — NAACP lyderiai sako apie Eisenhowerio žingsnius, kad "geriau vėlai, negu niekad". Jeigu Eisenhoweris būtų pasielgęs energingiau anksčiau, kelias rasistinėms riaušėms būtų anksčiau pakirstas.

Boikotuosią mokyklą?

Little Rock. — Negalėdami nieko kito padaryti, kad neįleisti negrų, rasistiniai elementai čia pradėjo kampaniją, kad balti mokiniai boikotuotų mokyklą. Kiek baltų mokinių pasklausys rasistų ir neis mokyklon, dar nebuvo aišku.

Atgarsiai užsienyje

New Yorkas. — Žinios iš visų pasaulio sostinių rodo, kad beveik visur Little Rock įvykiai spaudoje užima pirmą vietą. Londone, Paryžiuje, Delyje, Maskvoje ir taip iš eilės spauda plačiai rašo apie tuos įvykius ir nurodo, kad jie daro gėdą Amerikai.

Lenkija įspėjo Vokietijos militaristus, kad bandymas keisti sienas sukeltų karą

Varšuva. — Gomulka įspėjo Adenauerį ir kitus Vakarų Vokietijos militaristus, kad bet koks bandymas keisti dabartines Vokietijos-Lenkijos sienas sukeltų karą. Kaip žinia, Vakarų Vokietijoje dabar, po Adenauerio laimėjimo parlamento rinkimuose, vis labiau kalbama apie taip vadinamų vokiškų žemių (Šlionsko-Silezijos ir Pomožės-Pomeranijos) atgavimą. Adenaueris praeitą savaitgalį tuo klausimu kalbėjo per Amerikos televizijos programą.

Gomulka pasakė kalbą Zerano vardo fabrike Varšuvoje. Tos kalbos tekstą dabar perdavė oficiali žinių agentūra P. A. P. Gomulka sakė, kad Lenkija dabartines savo vakarines sienas neveltui vadina taikos sienomis — taika viešpatauja, kol tos sienos egzistuoja, bet tegul kas nors bando jas keisti, ir Lenkijos žmonės ginklu rankose jas gins.

Gomulka su pasitenkinimu pabrėžė, kad Jugoslavijos vadai, su kuriais jis tarėsi Belgrade, išreiškė pilną solidarumą Lenkijai sienų klausimu. Jis sakė, kad Lenkija ir Jugoslavija kartu būdi prieš atgimstantį vokišką militarizmą, nes iš visų kraštų, kuriuos naciai buvo okupavę, juose buvo daugiausia vokiečiams pasipriešinimo, buvo stipriausias partizaninis judėjimas.

Gomulka baigė savo kalbą įspėjimu Adenaueriui, kad jis savo triumfo valandoje per daug neįsikarščiuotų ir nemanytų, kad jis dabar gali bubnyti savo revanšistinius - militaristinius užsimojimus.

Maisto kainos eina aukštyn...

Washingtonas. — Per rugpiūčio mėnesį maisto kainos pakilo ant vieno procento penktadalio. Tai nelabai daug, bet tai 12-as mėnuo iš eilės, kaip maisto kainos kyla. Ypatingai pakilo kiaušinių kainos (net ant 10 proc.), šviežios mėsos kainos, bekono, lašinių ir t. t.

Vėliausios

Pasaulio naujienos

Washingtonas. — Amerika, Britanija ir Francūzija atmetė Tarybų Sąjungos siūlymą kartu tartis Artimųjų Rytų padėties klausimu.

Alžyras. — Francūzai sako, kad jie suėmė žymų nacionalistų sukilėlių vadą Saadi Jacefą, 29 metų amžiaus veikėją.

Maskva. — Tarybų Sąjungos spauda sako, kad tapo suimtas Amerikos žvalgybos agentas C. P. Brombergas, kuris nelegaliai atvyko Latvijon šnipinėjimui. Taipgi suimtas vietinis L. N. Zarinš, kuris šnipinėjo Amerikos naudai.

Sea Island, Ga.—Pietinių valstijų gubernatoriai, kurie čia konferuoja, pasmerkė Eisenhowerį už federalinės armijos pasiuntimą Little Rock.

Tunisija dėkoja egiptiečiams už duotus ginklus

Tunisas. — Kelios savaitės atgal Tunisijos prezidentas Bourguiba kreipėsi į Ameriką su prašymu, kad ji duotų Tunisijai ginklų, kuriais tunisiečiai galėtų gintis prieš fgrancūzus. Mat, paskutiniu laiku francūzų daliniai vis dažniau pereina Tunisijon iš Alžyro pusės. (Pačioje Tunisijoje dar irgi randasi apie 10,000 francūzų.)

Amerika atsisakė duoti Tunisijai ginklų.

Dabar Tunisijos valdžia paskelbė, kad ji dėkinga egiptiečiams už brolišką siūlymą — Egipto valdžia paskelbė, kad ji dovanai duos Tunisijai tam tikrą ginklų kiekį kad tunisiečiai galėtų geriau apginkluoti savo armiją ir ginti savo nepriklausomybę.

Po to, kaip Amerika atsisakė duoti Tunisijai ginklų, Bourguiba paskelbė, kad Tunisija gaus ginklų "kitur". Buvo manyta, kad jis tuos ginklus bandys pirkti Tarybų Sąjungoje, nors jis paprastai laikosi po-vakarietiškos politikos. Apie Egiptą negalvota.

Faktas, kad Egiptas duoda Tunisijai ginklų, Vakaruose dabar sukėlė susirūpinimą. Beveik tikra, kad tas faktorius paveiks Tunisijos politiką ir ji priartės prie neutralistinio Azijos-Afrikos bloko, ypatingai prie Egipto-Sirijos santarvės. Tunisija yra arabiška šalis.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

ANARCHIJA LITTLE ROCK MIESTE

KAIP PAVADINTI tuos baisius įvykius, kurie šiandien vyksta Arkansas valstijos sostinėje Little Rock mieste, mes, iš tikrųjų, nežinome.

Be perdėjimo tai galima pavadinti anarchija. Bet galima pavadinti ir nežmoniškų teroru, žiauriu rasistų siautėjimu, nepaisymu Amerikos visuomenės, ir pasaulio opinijos. Tai galima pavadinti teroristine anarchija, suorganizuota valstijos gubernatoriaus Faubuso.

Juk iš tikrųjų gub. Faubus pradėjo visa tai, kas dabar Little Rock mieste vyksta. Jis, prieš atsidarant vidurinei mokyklai (Central High School) pašaukė valstijos kariuomenę (miliciją), pastatė prie mokyklos durų ir įsakė jai neįleisti ten devynių negrų moksleivių!

Kaip gubernatorius, Faubus, jeigu jam būtų rūpėjus tvarka, turėjo pastatyti kariuomenę, įsakant jai saugoti negrų į mokyklą įėjimą, kad jokie chuliganai negalėtų jų užpulti. Bet Faubus pasielgė atžagariai.

Visa tai davė pradžią anarchijai, terorui. Gubernatorius tarytum sakyte sakė: jeigu federalinis teismas įsakys man atitraukti kariuomenę nuo mokyklos, tai jūs, rasistai ir suklaidintieji baltieji, žinosite, ką daryti. . .

Taip, federalinis teismas, vydydamas Aukščiausio Teismo sprendimus, įsakė, kad Little Rock miesto vidurinėse mokyklose turi būti panakinta segregacija. Tai teismas padarė pakartodamas. Gubernatorius kariuomenę atitraukė nuo mokyklos. Dabar matome, kas darosi.

—:—

PRAĖJUSĮ pirmadienį ties Central High Schoole susirinko govėda rasistų ir jų suklaidintų žmonių žiūrėti, kas čia bus. Negrai moksleiviai įėjo mokyklon "per užpakalines duris".

Suagituoti baltųjų vaikai moksleiviai pasitiko negrus biauriais žodžiais, kolionėmis.

Rasistų govėda išlaukyje krikštijo negrus: "black bastards", "dirty niggers", ir kitokiais rasistų gražiakalystės epitetais. Kiti pradėjo šaukti: "Duokite mums dinamito, o mes žinosime, ką su negrais daryti!"

Buvo atvykusių nemaža spaudos korespondentų — baltveidžių ir negrų spaudos atstovų; buvo ir reporterių su foto aparatais. Govėda pradėjo juos pulti. Sumušė keletą "Life" žurnalo korespondentų; žiauriai užpuolė negrų spaudos atstovus: spardė juos, tramdė, mušė; dar gerai, kad gyvus paleido.

Miesto majoras pranešė, kad negrai moksleiviai iš mokyklos slapta išgabenti, ir prašė nusiramint, tačiau govėda tuo dar vis netiki: ji rėkia, keikia, kolioja negrus, grąsina užpuolimu, sumušimu. Tik ilgainiui, kai jau visiems paaiškėjo, kad iš tikrųjų negrai moksleiviai buvo iš mokyklos išgabenti, govėda apsiramino.

Taip buvo pirmądienį.

Kas ten darosi antradienį, kai šities žodžiai rašomi, mes dar neturime žinių.

Tokia padėtis yra Arkansas valstijos sostinėje.

Tokia padėtis yra valstijoje, kurios senatoriai ir kongresmanai dažnai plepa apie demokratiją, apie žmogaus teises!

—:—

GERAI, kad prezidentas Eisenhoweris padarė pareiškimą, jog jis naudos "pilną JAV jėgą" tam, kad segregacija Little Rock vidurinėse mokyklose būtų panaikinta.

Mes manome, jei prezidentas tokią proklamaciją būtų išleidęs prieš dvi savaites, tai rasistai nebūtų drįsę atlikti to, ką jie atliko rugsėjo 23 dieną.

Amerikos žmonės nekantriai laukia, kad prezidentas imtųsi griežtų priemonių (jei bus reikalo) užniaužti tai anarchijai, tam terorui, kurį rasistų suagituoti elementai atlieka Little Rock mieste. Jei Little Rock mieste bus pravesti Aukščiausio Teismo sprendimai segregacijos klausimu, tai po to bus lengviau segregaciją panaikinti ir kitose pietinėse valstijose.

—:—

GĖDA, didžiausia mūsų Amerikai gėda, kad tokie dalykai čia vyksta.

Ne vienas žmogus, susipažinęs su tuo, kas darosi Little Rock, Arkansas, pasakys: kokią teisę mes turime diktuoti pasaulio šalims, kaip jos turi valdytis, kuomet pas mus pačius vyksta tokia žiauri anarchija!

Pasaulyje yra kur kas daugiau žmonių spalvotų negu baltų — ką tie milijonai žmonių šiandien apie Ameriką galvoja, matant tokius įvykius, matant, kaip žiauriai persekiojami negrai jaunuoliai tik dėl to, kad jie trokšta mokslo — lygaus mokslo, lygių teisių su baltaisiais?!

Norint kitas tautas, kitas šalis mokyti, kaip jos turėtų savo reikalus tvarkytis, pirmiausia turėtume mes patys namie padaryti tvarką, suteikti 16-kai milijonų negrų žmoniškas, pilnas pilietines teises.

T. IVANAUSKAS

GANDRAS

Lietuvos gandrui būdingos trys spalvos: balta, juoda ir raudona. Jau vien iš šių trijų spalvų kiekvienas jį lengvai pažins, o dar lengviau — iš ūgio ir rimtos eisenos. Sau maisto ieško jis arti žmogaus namų, o lizdą kraujasi dar arčiau, todėl žmogus turi progos nuodugniai pažinti jo būdą, papročius ir pomėgius.

Kas privertė gandrą ieškoti žmogaus kaimynystės, panaudoti lizdams jo pastatus, net ir gyvenamo namo stogą? Juk nė vienas mūsų stambiųjų laukinių paukščių taip nedaro. Net, priešingai, vengia žmogaus kiek galėdamas. Ir vargiai kuris kitas paukštis yra mūsų liaudžiai toks artimas, taip jos mylimas.

Galima manyti, kad tolimoje praeityje baltasis gandras, kaip ir jo juodasis giminaitis, perėjo tik medžiuose. Kodėl gi juodasis gandras ir dabar kraujasi lizdus tik tamsių miškų gilumoje, ko toliausiai nuo žmogaus? Vargiai galima manyti, kad šis gandrų įprotis atsirado dėl to, jog žmogus pakeitė gamtą ir paukštis vis sunkiau randa sau tinkamų lizdaviečių. Tam prieštarauja faktas, kad Afrikos viduryje, kur gamtos vaizdas dar visai mažai tepakeistas, gyvena tos pačios šeimos paukštis--abdimgandris. Šis paukštis irgi suartėjo su žmogum, kaip ir mūsų gandras. Jis peri negrų kaimuose, tiek ant šiaudinių stogų, tiek vidury kaimo augančiuose medžiuose.

Kada įvyko gandro posūkis prie žmogaus, mes neturime jokių žinių, bet, tur būt, labai seniai, dar kur kas prieš mūsų erą.

Kokios kilmės yra gandro draugystė su žmogum, nieko tikro nežinome ir tegalime vien spėlioti. Svarbiausia, tur būt, kad artima žmogaus kaimynystė užtikrina paukščiui tam tikrą saugumą. Bene toks pat posūkis dabartiniu metu vyksta ir varnėnų gyvenime, kurie mieliau apsigyvena kieme iškeltuose inkiluose negu artimo miško uoksuose. Kai kurie smulkūs paukščiai, kaip antai: žvirbliai ir kielės, mėgsta apsigyventi net didelių plėšriųjų paukščių lizduose, tarytum jie ten ieškotų globos.

Iš kitos pusės, ir žmogus jaučia gandrui didelį prielankumą, gal dėl to, kad šis paukštis naikina kenksmingus vabzdžius, peles, gyvates. Šis prielankumas kai kuriose tautose įgavo net tikybinio kulto pobūdį, ir vargas tam žmogui, kuris išdrįstų ten šį paukštį užmušti ar nuskriausti. Dar prieš pusę šimto metų taip būta ir Lietuvoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje — gandro skriaudėjas galėjo būti smarkiai nubaustas, net būtų grėsęs pavojus jo gyvybei. Prieš keliasdešimt metų, kai medžioklinėje literatūroje ėmė plisti gandai apie gandro žalingumą ir vienas kitas medžiotojas ėmė juos šaudyti, neretai tekdavo tokiems medžiotojams susiremti su kaimiečiais. Dėl to tekdavo net teismą pasiekti, nes mūsų liaudis laikė gandrą laimės nešėju, o kiekvieną, kas bebūtų į jį kėsinęsis, — piktadariu.

Ne tik mūsų, bet ir kitos tautos yra sukūrusios apie gandrą daugybę patarlių, dainų, pasakų, kuriose šis paukštis iškeliamas kaip nepaprasta būtybė, apdovanota antgamtine išmintimi. Spėliojama, kad gandras numatąs sausą vasarą ir badą, tuomet išmetąs vieną vaiką iš lizdo; kad numatąs perkūną, kuris trenksiąs į namus, ir prieš tai nuskrendąs nuo stogo; manoma, kad jis keršija savo skriaudėjui, atnešdamas snape žarijų ir padegdamas stogą. Kasdieninė spauda, ieškanti ne tiek teisybės, kiek pigių sensacijų, dažnai teikdavo skaitytojams šias pasakas, papuošdama jas tariamai tikrais faktais, ir tuo dar labiau platino prietarus. Iš tikrųjų, nors šio paukščio gyvenime nieko antgamtiško nėra, vis dėlto jis nuostabus.

Visos pasakos ir prietarai apie gandrą yra labai senos kilmės. Dar prieš mūsų erą šis paukštis buvo garbinamas dėl to, kad naikina ir skėrius. Senajame Egipte gandras buvo laikomas vaikiško dėkingumo įkūnijimu, o senovės romėnai laikė jį tėviškos meilės simboliu. Senovės Graikijos mituose sakoma, kad pasenę gandrai nukeliauja į okeanines salas, ten virsta žmonėmis ir laimingai gyvena, tai jiems atpildas už meilę, kurią jie yra pareiškę savo tėvams. Rytiečių pasakose "Tūkstantis ir viena naktis" taip pat randame gandrą, virtusį žmogumi—tai užkerėtasis gandras Kalifas. Gandro mėsą ir išmatas gydytojai laikydavo net vaistais, ypač tinkamais podagrai gydyti. Plinius rašo, kad tiek rytų, tiek vakarų kraštuose gandras buvo labai garbinamas, o Tesalijoje buvo net mirtinai baudžiamas kiekvienas, kuris šį paukštį užmušdavo. Bet Romos smaguriautojai nusmuko tiek, kad valgydavo jaunų gandrų kepsnį, ir Horacijus laiko tai blogu ženklu.

Baltasis gandras (mūsų geografinė rasė) gyvena didesnėje Europos dalyje, pradedant Ispanijos ir Portugalijos vakarais. Šiaurėje siekia Daniją ir pietinę Švediją. Gyvena dar ir Estijos šiaurėje. Rytuose jis beveik siekia Maskvą. Pietuose randamas dar įpiečiau Juodųjų jūrų ir siekia Kaspiją. Nėra jo D. Britanijoje, Italijoje ir Vakarinėje Prancūzijoje. Čia jis išnaikintas.

Nors gandrai užima tokį didelį plotą, bet ne visur jie gausūs. Europos vakaruose gandras — tiesiog retenybė. Kiek gausiau jų yra rytinėje užimamo ploto daly. Nustatyta, kad gandrų skaičius nuolat mažėja. Pradėję nykti vakaruose, jie nuolat retėja vis toliau į rytus. Bet čia netoli jų riba, einanti nuo Leningrado per Charkovą ir toliau Juodųjų jūrų pakraščiu. Europos vakarų gamtininkai yra susirūpinę baltojo gandro nykimu ir kaskart suskaičiuoja perinčias poras. Štai buvusiuose Rytprūsiuose 1905 metais rasta 13,650 užimtų lizdų, o 1912 m. — tik 8,500. Buvo imta ieškoti gandrų nykimo priežasčių: nusausinimo darbai sumažina gandrams maistą, aukštos įtampos laidai pramoninėse šalyse sudaro jų gyvybei pavojų, daugelį išnaikina ilga kelionė per svetimus kraštus rudenį ir pavasarį, nepalankus oras, vėjas ir audros kelionės metu, ne vieną perveria negrų strėlės juodajame kontinente, o ypač pražūtingi būna arsenu apnuodyti žiogai Afrikos pietuose, kur gandrai praleidžia žiemą. Kai kas mano, kad pakeitimas šiaudinių stogų kitokiais irgi prisidėjo prie gandrų nykimo, bet atrodo, kad ši nuomonė nėra pagrįsta, nes šis paukštis daugiausia žiūri ne stogo medžiagos, bet tvirto pamato po lizdu. Gali būti, kad kiekvieną iš tų priežasčių kiek veikia. Nėra abejonės, kad nusausinimo darbai mažina maisto išteklius, o juk seniai nustatyta, kad blogais metais, t. y. kai paukščiai neturi pakankamai maisto, jie deda mažiau kiaušinių ir užaugina mažiau vaikų. Po baisios 1928-1929 metų žiemos, kai šalčiai iššudė daugybę smulkių gyvūnų, kuriais maitinosi įvairūs paukščiai, gandrai užaugino maža vaikų. Daug jų jauniklių žuvo, ypač pirmomis savo gyvenimo dienomis. Be to, tenka pridurti, kad gandras, aplamai imant, veisiasi silpnai. Iš vidutiniškai keturių padedamų kiaušinių dažniausiai vienas būna neverstas.

(Bus daugiau)

Redakcijos Atsakymai

A. Lindautui. Rašytojas Petras Cvirka mirė vienoje Vilniaus ligoninėje nuo širdies smūgio 1947 m. gegužės 2 d.

Damaskas. — Penktadienį Sirijon atvyks Saudi-Arabijos karalius Saudas.

Budapeštas. — Premjeras Kadar ir valstybės sekretorius Marosan išvyko Kinijon. Juos ten priims Mao Tse-tungas ir Čou En-lajus.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

RAŠO IŠ VILKAVIŠKIO

Laišką gavo Senas Vincas nuo savo seselės dukters daktarės, gimnaziją baigusios merginos. Privatiškas vietas išleidžiant, laiškas skaitosi:

Mylimas Dėde ir
visa šeima!

Štai ir vėl aš imu plunksną ir džiaugiuos, kad turiu teisę Jums parašyti porą žodžių. Jūsų laiškutį ir iškarpėlę iš laikraščio gavau pilnoj tvarkoj. Su dideliu džiaugsmu sutikau laiškutį, tačiau džiaugsmą nustelbė žinia apie Dėdienės susirgimą. Tenka prisiminti tas nemalonias dienas, kada 1954 metais, kovo-balandžio mėnesiais, sunkiai susirgo ir mano mamytė ir gulėjo Tauragės ligoninėj. Kaip nemalonu ir kiek reikia pergyventi, kai šeimoj yra ligonis. Tačiau visi tikime, jog kai gausit šį mano laiškutį, Dėdienė jau bus sveika, linksma; to visi iš širdies linkime.

Brangus Dėde, net nustebau, kai pradėjau skaityti atsiųstą iškarpėlę. Net sunku įsivaizduoti, kad tai galėtų būti mano laiškas . . . taip tolimam krašte... atspausdintas laikraštyje "Laisvė." Jūs patariate man susidomėti literatūrine kūryba. Labai ačiū... Suprantu, kad tai teisingas kelias ir kad gyvenime reikia išnaudoti visas jėgas, kad paskui nebūtų skaudu dėl be tikslo praleistų metų. Reikia būti liaudžiai naudingu, bet kažkodėl nedrąsu pradėti, prasiskinti plačią pradžią.

Dovanokit, kad taip ilgai uždelsiau rašymą atsakymo į Jūsų laiškuti. Mat, laišką gavau visai prieš man išvykstant į Jonavą tarnybos reikalais. Grįžau dar tik vakar ir rašau atsakymą. Mokslo metai baigėsi, kuriuos užbaigiau neblogai. Dabar vien tik darbas, todėl turiu daugiau laiko ir literatūrą pastudijuoti, paskaityti daugiau knygų.

Birželio mėnuo, puikiausias Lietuvoje vasaros laikotarpis, šilta. Miesto gatvėse žaliuoja jaunos, gražios liepos, kliombose žydi gėlės. Neperseniai buvom nuvažiavę į Jūsų tėviškėlę. Ten tai tikri kurortai: miškas, Šešupė, rugių jūra banguoja, banguoja... Padarėm keletą nuotraukėlių, kurias ir prisiunčiu prisiminimui. Dėdė negalite įsivaizduoti, kaip ten viskas dabar pasikeitę. Tėviškės senų pastatų po karo nėra nė vieno, taip pat ir medžiai nauji, nei vienas neišlikęs nuo tų laikų, kad Jūs galėtumėt prisiminti. Tik ant nuotraukėlės matomas ant kapčiaus gluosnis yra išlikęs ir yra sakoma, kad dar Jūsų rankomis sodintas ant kapčiaus, kuris stovi ant rubežiaus tarp dvaro ir jūsų tėviškės. Tai tik ši vietelė gal bus galima kiek atpažinti, bet iš nuotraukėlės ir tai bus sunku atpažinti, o ypač po tiek metų.

Mes visi sveiki ir linksmi, to paties linkime ir jums visiems. Su broliška meile, *Bronislava Kizlaitytė.*

CLEVELANDO ŽINIOS

Reakcionieriai pasikėsino sunaikinti prof. Lumer

Plačiai žinomas intelektualas ir ekonomistas profesorius Dr. Hyman Lumer, gimęs Brooklyne, 1909 metais, ir vėliau, 1917 metais, su tėvais persikėlęs gyventi į Clevelandą, apsigyveno nuo seniau apgyventoje žydų tautos apylinkėje prie E. 55th ir Woodland gatvių. Tėvas gavo darbą National Biscut kompanijoje, o motina auklėjo tris sūnus. Hyman, baigęs senąją Central Highscholę, įstojo į Western Reserve Universitetą, kuriame 1935 metais baigė biologijos mokslą su daktaro laipsniu.

Dr. Lumer gavo profesoriaus vietą Fenn kolegijos departmente.

Dr. Lumer, kaip ir visi pažangūs profesionalai, nestovėjo ant vietos, jis įstojo į dvi mokslinimosi draugijas ir į Amerikos Pirmynžangos Aukštųjų Mokslų Susivienijimą, ir jis parašė daug straipsnių į mokslinius žurnalus.

Vienok Dr. Lumer nepasitenkino susidomėjimu tik vien akademijos pasauliu, jis pagelbėjo suorganizuoti mokytojus į AFL uniją, jis vedė begailestingą kovą prieš fašizmą, pirmoje vietoje prieš Ispanijos Franco, prieš Hitlerį ir Mussolinį. Jo veikimas užtaiką ir prieš šaltąjį karą atkreipė atidą vietos reakcionierių ir tam tikrų turčių, prisidėjusių prie palaikymo Fenn kolegijos, kurie privertė Dr. Lumer'į rezignuoti iš profesorystės be vilties atgavimo savo profesijos. Jis patapo ankstyva ragangaudžių auka.

Sekančius tris metus jis tarnavo unijos narių mokslinimo direktorium United Electrical Workers 7-to distrikto, kuris apima Ohio ir Kentucky valstijas. Vėliau jis pasišventė parašyti ir išleisti knygą "War Economy and Crisis", kurią atspausdino International Publishers 1954 metais. Dr. Lumer'io knyga atkreipė ekonomistų atidą čia, Amerikoje, ir užsienyje, ir jau tapo išversta į keliolika kalbų.

Su atėmimu profesorystės Dr Lumer'io persekiojimas nesibaigė, 1955 metais, atvykusį į Clevelandą ir beeinant gatve, subversyvio skvado policija jį areštavo ir nusivedė į policijos stotį mėgino apklausinėti. Bet Lumer pareiškė policijai, kad jie neeikvotų laiko, nes jis neatsakinės į jų klausimus. Policija, darydama kratą pas jį rado kito vardu automobilio vairavimo leidimą ir rado piliukių, kurių jam daktaras parašė išgydymui opos, ką jis turėjo viduriuose. Bet policija pasimojimui apšmeižti Dr. Lumer vardą, pakrikštino tas piliukes "dope" įrodymui, būk jis užsiimąs pardavinėjimu narkotikų ir iš teismo pareikalavo, kad Dr. Lumer padėtų po $25,000 kaucijos. Prasidėjo sufrėmavimas. Teismas tęsėsi daugiau metų laiko, bet Dr. Lumer'iui negalėjo primesti nebūtos kalčios. Tik, žinoma, apsigynimui nuo sufrėmavimo lėšų sudarė apie $2,000

Dabar kėsinasi uždaryti kalėjiman

Reakcija, persitikrinusi, kad jokie persekiojimai nebaugina Dr. Lumer, sumanė panaudoti Taft-Hartley akto sekciją 9, kuri veikia prieš tuos unijų viršininkus, kurie, būdami Komunistų partijos nariais, prisiekia, kad jie nėra komunistais. Bet Lumer nėra jokių unijos viršininku.

Prirengimui apkaltinimų 8 areštuotiems Clevelando žmonėms prieš federalę grandžiūrę, pradžioje šių metų, buvo prisiųsta iš Washingtono teisingumo departmento generalio prokuroro asistentas ir galva subversyvio komiteto William F. Tomkins su trimis tos specialybės advokatais. Tai buvo pirmas toks įvykis mūsų šalies istorijoje. Tas parodo, kaip reakcionieriai deda visas pastangas, kad pasidaryti naują instrumentą iš Taft-Hartley akto į vietą Smith akto, kuris jau nusidėvėjo politiniam persekiojimui atsidavusių unijistų ir darbo žmonių vadų terorizavimui ir kalinimui.

Dabar federalė grandžiūrė įkaltino būk Hyman Lumer davinėjo Komunistų Partijos instrukcijas Marie Reed Haug ir Fred Haug'ui, kurie taipgi yra kaltinami. Tas reiškia, kad Hyman Lumer davinėjęs Komunistų Partijos instrukcijas Haugams, kad jie, būdami partijos nariais, padarytų pas National Labor Relations Board ne-komunistinius afidaivitus. Todėl, girdi, Lumer taip darydamas papildė konspiraciją prieš Taft-Hartley aktą ir prieš J. V. valdžią. Likusieji areštuoti žmonės taipgi įkaltinti už panašias "konspiracijas". Jeigu reakcionieriams pavyks "įrodyti prasikaltimus", visiems kaltinamiems grės po 5 metus kalėjimo.

Marie Reed ir Fred Haug'ai yra sugabūs ir atsidavę unijų vadai, juodu turėjo pridavę ne-komunistinius afidaivitus pirmiau negu kaltinamiesiems primetamos datos ir jiedu pridavė savo griežtą pareiškimą federaliam teismui, kad jiedu nėra ir nėra buvę Komunistų partijos nariais.

Trumpai iš LLD 190 kuopos susirinkimo

Susirinkimas nebuvo gana skaitlingas, bet kurie dalyvavo buvo susidomėję kuopos reikalais ir gerove. Fin. sekretorius pranešė, kad jau 74 nariai užsimokėjo duokles.

Užgirtas konferencijos tarimas, kad vietoje padėjimo gėlių vainiko prie mirusio nario karsto už $10, kaip iki šiol buvo daroma, pasiųsti po $5 Laisvei ir Vilniai už įdėjimą užuojautos velionio šeimai ir giminėms nuo visos kuopos.

(Pabaiga 3-me pusl.)

JUOZAS BALTUŠIS

PARDUOTOS VASAROS

ROMANAS

(Tąsa)

Paėmė iš kertės pagaikštį, pervėrė pro ušėtko ąsas ir atsisuko į mane:

— Na, čiupk už antro galo, karvėms išnešim.

Pats ėjo pirmas, viena ranka nešė, antrąja atidarinėjo duris. Aš gi laikiausi pagaikščio abiem rankom, visas persikreipęs nuo sunkumo į šoną, ir ėjau tabaluodamas kojom lyg supančiotas. O kai ušėtkas visai nutraukė rankas, persikreipiau į kitą šoną. Bet tai mažai ką padėjo: pagaikštis degino delnus ir slydo iš jų, tarytum taukuotas. Tada aš apžergiau jį raitas ir taip įjojau į tvartus. Jonas dalino karvėms pelus, nusiplikydamas rankas ir keikdamas, grįžtelėjo į mane:

— Skystas dar, kaip matau, tavo klynas!

— Užaugsiu ir aš, — atsakiau piktai.

Jonas nusijuokė.

— Žinoma, užaugsi, tik klyno ar išteksi?

O po kurio laiko vėl tarė, vis šypsodamasis:

— Ne, tu man pradedi patikti. Nuo žemės dar neatsiplėšė, o jau dygus!

Dalino pelus toliau, vėl nusiplikydamas rankas ir paplakdamas sau per šlaunis delnais, vėsindamas juos:

— Taip ir reikia, brol. Niekam nepasiduok. O tai žmonės aplinkui žinai kokie? Tik užsižiopsok, tik pasiduok, tuoj jų visa kirbinė ant sprando užsisės! Na, einam, aprodysiu visus palocius, kad paskui žinotum, kas ir kaip, nemaklinėtum be reikalo.

Kiemas čia buvo didelis, apsuptas sodu ir išlakių topolių eilėmis aplink sodą. Kluonas ir daržinės erdvios, iki pat šelmens primuštos pašarų, o į svirną tai ir įeiti buvo nelengva: lūžo ten aruodai nuo visokio javo, pasieniais kilo maišai, iki kietumo pritutinti miltų, o iš viršaus, nuo pašelmenio leidosi ant knatų debesys išrūkytų lašinių palčių, skilandžių, kumpių, dešrų. Man ir veidas ištįso nuo šitokių gėrybių. Tik žiūrėjau, tik traukiau saldų rūkėsių kvapą. . .

— Nevalvink seilės, ne tau pakabinta, — subarė Jonas — Užrūdijusių nuoliekų paduos kada, ir tai rankon pabučiuosi. Žmonės čia kieti.

— Suges lašiniai nevalgomi, — paabejojau aš.

Nusikvatojo.

— Ne, tu man visiškai pradedi patikti. Suges! Tu šeimininkui šitaip pasakyk. Tikrai jis padėkos tau už protingą patarimą ir atšniaukš dovanų kokią puspaltę. Ar pasakysi?

Aš tylėjau.

— Štai kas, brolau, — vėl prabilo jis. — Sakiau tau ir dar pasakau: laikykis arčiau manęs, girdi? Kitaip — prapulsi!

— Būta kur prapult. . .

— O aš tau sakau — laikykis arčiau manęs! užriko Jonas jau įtūžęs. —Geruoju tau pasakau, girdi?

Sugrįžom trobon Sėdom vakarieniauti. Senoji Rozalija atrinko iš krūvos kreivai nuvalgytu šonu medinį šaukštą, atkišo man:

— Šitas bus tavo. Užrantyk ant koto žymę, kad nepaimtum svetimo!

— Ir be rantijimo matyt, — atsiliepė Jonas, — visas šonas nučiaumotas.

— Užrantyk, jeigu pasakyta! — griežtai įspėjo mane šeimininkė. — Šaukštas visiškai geras, tiktai tas nedorėlis pernykštis piemuo apkramtė kiek. Šaukštas visiškai nieko!

Rozalija sėdėjo šalia manęs, plačiai išėtus alkūnes. Rūpestingai malė maistą savo bedantėm žiaunom, nuo ko jos smakras kilnojosi iki pat nosies galiuko. Vidury stalo garavo dubuo baltutėliai užlietų kukulių, kokių aš niekad nebuvau valgęs namie. Bet dabar man kliudė aštri Rozalijos alkūnė: pasemiu pilną šaukštą, o kol nuvairuoju prie burnos — kone pusė nusilaisto. Rozalija pažiūrėjo į baltą kłaną, nutįsusį ištrižai stalo.

— Šlapios bus tavo vestuvės, — sučepsėjo ji lūpomis.

Abu šeimininkai nusijuokė. Iš nesmagumo aš stuktelėjau klumpe pastolį. Rozalija krūptelėjo

— Valgydamas kojų nejudink — velnio vaikus supi!

Šeimininkai nusijuokė dar smagiau, net Ona nuleido galvą, kad nesuprunkštų. O Jonas tik apžvelgė visus padilbom.

— Jau paėmėt piemenį ant dantų, — pasakė tyliai. — Vaikas dar kojų nesušilo, o jau čia visi jūs: er-rr-er-rr! Suspėsit, atsiėsit iki soties, vasara ilga prieš akis.

Aplinkui visi nuščiuvo, tik šeimininkė sėmė toliau.

— Nieko, nieko, — pasakė ji geraširdišku balsu. — Nei mirė kas nuo juoko, nei ką, išlaikys ir šitas.

— Ištvirkimas, ir daugiau nieko! — atsikvošėjo ir senoji Rozalija. — Mano laikais tai, būdavo, samdinių nė iš tolo neleisdavo prie gaspadorių stalo: žinok savo vietą! O dabar ko neprasimanė, kokių madų nepriveisė: niekas nieko nebeatskiria! Štai ir turit, ir žodžio samdiniui pasakyti nebegalima!

Šeimininkas taukštelėjo šaukštu į stalą:

— Valgykit! — pasakė griežtai.

Ir tol nesėmė pats, kol visi nepradėjo srėbti. O po vakarienės pasivedėjo Joną nuošalin:

— Į piemenų patronus įsirašei? Tu žiūrėk man!

Jonas įrėmė žvilgsnį šeimininkui į akis, valandėlę patylėjo.

— Aš žiūriu, — ištarė kietai.

— Tai ir žiūrėk! — įspėjo šeimininkas nusisukdamas.

— Ir žiūriu

— Tu irgi geras, — barėsi Jonas ant manęs, kai mes jau išėjom gulti į kamarą. — Prieš mane tai piestu šoki, o kai prieš šeimininkus — tavęs ir nėra! Sakiau, nenusileisk niekam, ar nesakiau?

Ir staiga paklausė:

— Utėlių daug turi?

— Namie persivilkau išskalbtais apatiniais, iš kur bus?

— Čia gausi naujų, nenusimink. Šito gero turim. Pirtį kai kūreno Kūčių vakarą, tai ir nebepakuria. Šeimininkai tokie titnagai, kad ir skiedrelės dančiui pasikrapštyti iš jų negausi! Pasieny gulsi ar iš krašto?

— Man vis tiek.

— O man ne vis tiek, — atsakė jis, nusivalkstydamas kailinius ir kabindamas juos ant vinies prie pertvaros durų. — Savuosius kabink štai čia, — parodė daug žemiau įkaltą kitą vinį. — Na, virsk pasienin, o tai dar nuspirsiu susapnavęs. Sapnuoju aš, brolau, sunkiai, net kalbu per miegus. Jeigu kada naktį tvokstelsiu tau per šoną, suprask — susapnavau!

Sugulėm. Tvirtas, stangrus jo šonas skleidė šilimą net per storus pakulinius marškinius. Namuose jau viskas aprimo, tik anapus kamaros pertvaros šmižinėjo pelės. Ten štovėjo girnos, aruodai bulvių, statinės su raugintais kopūstais ir agurkais; ant lentynų rūgo pienas puodynėse, pelijo rikėmis sudėti sūriai, pūškuliavo didžiuliai puodai grietinės. Po pertvaros plyšius taip ir traukė mūsų pusėn saldyrūkštis kvapas.

— Tėvą ar turi?

— Turiu.

— O motiną?

— Kurgi dėsis nebuvus? — atsakiau aš, nustebintas tokių Jono klausimų.

— O brolių, seserų?

— Yra ir jų. Levukas yra, paskui dar Marė. . . O ką

— Šitaip, — atsakė jis lyg pats sau.— O aš, brol, nieko neturiu. Visi išmirė šiltine po karo.

Atsikėlė, susuko suktine, pakreipęs žibalinukės liepsną, prirūkė. Aplinkui tuojau pasklido naminės smarvė, lygiai tokia pat, kaip namuose tėvui užrūkius.

— O aš, brol, nieko neturiu, — pakartojo, prisėsdamas ant lovos krašto. — Buvo dar likęs brolis, tai ir tas paskendo ežere. Užpernai palaidojom. Užėjo plaukt, o nemoka, taip mėšlungis jį ir sutraukė vandeny. Iš paties dugno išgriebėm. . .

Nutilo. Žindo suktinę, paskęsdamas debesyse. Aš atsargiai paliečiau jo ranką.

— Geras tu, Jonai.

— O piemenaut pas mane ar eitum?

— Tai kad tu karvių neturi.

(Daugiau bus)

Gloucester, N. J.

Pas mus šiuo kartu yra blogos naujienos. Rugsėjo 8 d. staigi mirtis pakirto mūsų miesto seną gyventoją Joną Guzoną, kuris buvo jau 67 metų ir gyveno 811 Cherry St.

Tapo palaidotas rugsėjo 11 d., Šv. Marijos kapinėse.

Nors tai buvo dirbama diena, bet palydovų buvo gana daug — 16 pilnų mašinų palydėjo velionį į kapus. Gėlių vainikų buvo pilnas vežimas. Laidojimo direktorius Juozas Kavaliauskas (iš Philadelphijos) pakvietė visus palydovus važiuoti į Camdeno Lenkų Amerikos piliečių klubo svetainę užkandžių.

Velionis paliko dideliame liūdesyje savo mylimą moterį Uršulę, su kuria gražiai išgyveno 8 metus. (Pirmiau ji buvo ištekėjusi už P. Kašlaičiūno, kuris mirė prieš 12 metų.) Taipgi liko liūdesy ir jo seselė Onutė Bružaitienė, kuri gyvena artimam miestely, Westville, N. J.

Iš Lietuvos velionio tikros vietovės negaliu pasakyti; žinau tik tiek, kad buvo Kauno rėdybos. Velionis buvo linksmo būdo, su visais mokėjo gerai ir draugiškai sugyventi; nors pats buvo religinis, bet ir savo žmonai nesipriešino, pats ją dar atveždavo į LLD 133 kuopos susirinkimus. Ji yra viena iš pirmutinių tos kuopos narių ir yra narė kuopos valdybos.

Daug kas klausė draugės Guzonienės, kodėl nelaidojo laisvai. Ji aiškina, kad susidarė tam tikros kliūtys. Jis ten turėjo nusipirkęs lotą, ten yra jo pirmutinė žmona palaidota. Be to, jo seselė ir kiti giminės taip norėjo, tai taip turėjo ir būti.

Čia aš nuo savęs ir nuo LLD 133 kuopos reiškiu draugei Guzonienei ir velionio seselei Bružaitienei gilią užuojautą jūsų liūdesio valandoj ir širdingai linkiu ištvermės ir susiraminimo.

O tau, Jonai: ilsėkis po visų vargų ir bėdų šitoj mūsų naujos tėvynės šaltoj žemelėj!

Camdenietis

Harrison, N. J.

Šiemet blogi metai mūsų draugams: vieni apserga, taisosi, išgyja, o kiti suserga, todėl ir veikimas negali būti normalus.

Gavau linksmą laiškelį iš Jurgio Miškeliūno, iš Newark, N. J., kuris jau gyvena 85-tuosius metus. Rašo, kad išbuvo ligoninėje 8 savaites ir turėjo operaciją. Dabar jau namie, jaučiasi neblogai; nors yra silpnas, bet jau vaikštinėja. Draugas labai dėkoja visiems, kurie jį aplankė ligoninėje, ypatiškai ir arba laiškais. J. Miškeliūnas gyvena po num. 61 West St., Newark, N. J.

Ir šių žodžių rašytojas buvo susirgęs. Buvo manyta, kad jau bus blogai, bet gydytojas greitai davė pagalbą, tai dabar biskelį geriau, jau galiu pavaikščioti, bet dar vis būnu gydytojo priežiūroje.

Esu labai dėkingas draugams ir draugėms, kurie mane aplaikė asmeniškai arba laiškeliais.

Drg. P. Maršonas, kuris buvo mane aplankyti, irgi nusiskundė, kad jam kas nors bloga viduriuose. Jis dar dirba, bet gydytojas sako, kad gal teks operacijai pasiduoti.

Senas Jonas

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

Elizabeth, N. J.

Augustinas Litvinas, eidamas iš darbo, nugriuvo ant laiptų, pavojingai susižeidė ir už trijų dienų mirė ligoninėje. Jis buvo 73 metų amžiaus. A. Litvinas yra buvęs gerai žinomas kaip užlaikytojas saliūno ir svetainės, kur lietuviai kadaise laikydavo pramogas.

—:—

Serga L. Vaičionienė, yra gydytojo priežiūroje, gydosi namie, 721 Gallows Hill Rd., Cranford, N. J. Progai pasitaikius, aplankykite ligonę.

Ukrinas

Minersville, Pa.

Rugsėjo 16 d. mane aplankė A. Zolenka iš Frackville, Pa., su kitais dviem draugais — S. Sulvinsku ir J. Mordoka. Tai buvo gražus pasikalbėjimas apie mūsų šių dienų reikalus. Esu labai dėkingas draugui Zolenkai už atsilankymą pas mane, nes aš niekur neišeinu, tai man labai nusibosta vienam be draugų.

Aš dar šiaip taip nesu silpnas, bet tos mano kojos tai labai silpnos. Jos atsisako mane nešioti. Rokuoja, kad jos jau per 85 metus mane išnešiojo ikvaliai.

Aš, žinoma, kai buvau jaunas, tai nesėdėjau namie. Aš vis su draugais. Tai išgerti po biskį, tai padainuoti, arba išvažiuoti kur toliau pas draugus, ar į piknikus.

Na, tai ir baigsiu. Labai esu dėkingas draugui Zolenkai už atsilankymą pas mane su draugais. Ačiū!

V. Ramanauskas

Clevelando Žinios

(Tąsa iš 2-ro pusl.)

Jau tapo pasiųstos užuojautos dviejų narių, J. Samuolio ir S. Buivydo mylimiesiems.

Nutarta turėti priešmetinį susirinkimą su vaišėmis gruodžio 13 d. ir pažmonį gruodžio 7 d.

Nominavome į LLD Centralinį Komitetą veikliausius draugus ir drauges iš New Yorko apylinkės.

J. N. S.

Roma. — Italijos valdžia sako, kad ji parduos ginklų Tunisijai.

Pranešimas

WORCESTER, MASS.

Atsibuvusios Lietuvos Sūnų ir Dukterų Field Day Komisija rengia Lobster (repliukų-vėžių) pietus. Įvyks sekmadienį, rugsėjo 29 d., Olympia Parke, 1:30 v. dieną. Kviečiame visus dalyvauti. Rengėjos.

(187—189)

Detroit, Mich.

Detroito Lietuvių Draugijų Saryšis rengia puikią vakarienę, įvyks sekmadienį, spalio (October) 13 d., pradžia 5 val. vakare, Draugijų svetainėje, 4097 Porter St. Bilietas iš anksto perkant tik $1.25, o prie durų $1.50. Pasinaudokite gera nuolaida, pirkite bilietus iš anksto.

Atsilankę būsite patenkinti, nes čia bus keptų ir virtų įvairiausių valgių, pagamintų kuo skaniausiai. O po vakarienės bus įdomių žaismių. Tad malonėkite atsilankyti linksmam ir sočiam laiko praleidimui. Prašome nepamiršti datos ir pradžios šio pasilinksminimo ir kviečiame visus būti jame.

Rengimo Komisija

VAJUS GAVIMUI LAISVEI NAUJŲ SKAITYTOJŲ • **LAIKAS** NUO SPALIO 1-mos d. IKI GRUODŽIO 31, 1957

• $242.00 •

Premijomis Kontestantams

DEŠIMTYS PREMIJŲ BEI DOVANŲ PASKIRSTYTA SEKAMAI:

1-ma $50, 2-ra $40, 3-čia $35, 4-ta $30, 5-ta $25, 6-ta $20, 7-ta $15, 8-ta $12, 9-ta $10, ir 10-ta $5

•

Visus apšvietą ir laikraštį Laisvę branginančius žmones kviečiame į talką gavimui naujų skaitytojų. Prašome stoti į kontestą iš pat pradžios vajaus. Prašome pasidarbuoti taip, kad visi jūsų draugai ir pažįstami prenumeruotų LAISVĘ. Prenumerata $10.00 metų LAISĘ. Prenumerata $10.00 me

•

Visų Esančių Laisvės Skaitytojų Prašome Gauti Nors Po Vieną Naują Skaitytoją

Kuriems aplinkybės nedaleidžia dalyvauti konteste, tai prašome pasirūpinti gauti nors po vieną naują skaitytoją laike šio vajaus. Kadangi yra daug vajininkų, kurie gauna po keliolika skaitytojų, tai po vieną, aišku, gali gauti kiekvienas asmuo. Pasirūpinkite tuom taip labai svarbiu reikalu.

•

Laisvės vajus yra reikalas visų apšvietą Branginančių žmonių, visoje Amerikoje

Visuose lietuvių centruose prašome organizacijų veikėjų ruošti pramogas Laisvės paramai. Su įeigomis už prenumeratas, uždarbiais nuo parengimų ir aukomis turime sukelti Laisvei biudžetą 1958 metams. Todėl labai svarbu ruošti pramogas, nes per pramogas yra proga plačiau susisiekti su žmonėmis.

•

Rašydami vajaus reikalais adresuokite sekamai:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Detroit, Mich.

Ar reikėjo kabintis prie ypatų?

Laisvėje rugsėjo 13 d. tilpo Visur Buvusio korespondencija, kurioje jis lietė ypatas — C. J. Martin ir V. Zabul.

Aprašydamas apie balių, kuris įvyko Navickų darže, **Visur Buvęs** užvadino piknikų. Ten buvo pietūs už $1.50, ir kas norėjo — valgė; buvo ir gėrimo; čia tiek pat pagal norą. Tame parengime nebuvo muzikos, nei šokių, be kurių piknikuose neapsieinama.

Ar jam rūpėjo kabintis prie C. J. Martin ir V. Zabul?

Norėdamas neva paslėpt, kog jo tikslas buvo ne viena ypata, rašė: "Martin tai dažnai dalyvauja tokiuose piknikuose ar vakarienėse, bet kas nuvijo ten Vincą Zabul..."

Matot, jis pateisina Martin, bet Zabul, tai jau "tikslus parsidavėlis" ir, **Visur buvusio** žodžiais, parėmė menševikų, tautininkų ir klerikalų bendrą reakcinį frontą.

(Kiek Zabul prisidėjo prie to, ką Visur Buvęs įvardina, kitą kart pasakysiu.)

Apie Zabul visas Detroitas žino, žino, kur jis dalyvauja.

Visur Buvęs sako, "C. J. Martin dalyvauja piknikuose ir vakarienėse" nepaisant žmogaus įsitikinimų, žinoma, politinių, vistiek jis dalyvauja. Bet kur dalyvauja **Visur Buvęs?** Jis nepasirodė spaudos piknikuose per dešimt metų; nėra buvęs Draugijų svetainėje, Porter Hall rengiamose vakarienėse, nepaisant, kokiam tikslui jos rengiamos.

Visus Buvęs dalyvauja tik savo pašalpinio Klubo parengimuose; ir tai tik iš prievartos. Mat, pašalpos klubo nariai turi dalyvaut parengimuose verstinai; kurie nedalyvauja, turi užsimokėt bausmę.

Kuomet asmuo, rašydamas, vartojo ypatų pavardes, turėtų pasirašyt savo pavardę.

V. Zabul

Akron, Ohio

Rugp. 8 d. mirė Ona Sidarienė, ilgai sirgusi. Gyveno ant farmos, kur kadaise lietuviai laikydavo piknikus, o Sidarai už tai nieko neimdavo. Todėl, kai velionė buvo ligoninėje, Akrono lietuviai parinko aukų išlaidoms padengti. Berenkant aukas, ji mirė, todėl sudėti pinigai $226 perduoti P. Sidarui. Ačiū visiems, kurie aukojote.

Ona Sidarienė (Kulikiūtė) gimė Lietuvoje 1892 m. sausio 15 d. Sarvininkiškių kaime, netoli Naumiesčio. Sulaukusi 18 metų atvyko į Montrealį, Kanadoje. Iš ten atvyko į Akron, Ohio, ir čia ištekėjo už Petro Sidaro 1914 m. Farmą įsigijo 1922 m. ir ten visą laiką gyveno.

Velionė palaidota rugp. 12 d. Greenlawn Memorial Parko kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių, giminių ir draugų.

Ona Sidarienė paliko dideliame liūdesyje vyrą Petrą, dvi dukteris, Matildą ir Anną, keturis anūkus, dvi seseris — P. Krivelskienė gyvena Akrone, o kita — Lietuvoje, vieną brolį, gyv. Brooklyn, N. Y.

Lai būva jai ramu ilsėtis Amerikos žemėje!

Laidotuvėse dalyvavęs

PRANEŠIMAS

CAMDEN, N. J.

133 kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, pradžia 2-rą val., popiet, paprastoje vietoje. Visi kuopos nariai yra kviečiami atsilankyti.

Nuo pirmos dienos ateinančio mėnesio prasideda Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų ir atnaujinimui išsibaigusiųjų prenumeratų. Taipgi bus rinkimas vajininkų ir apsvarstymas kitų svarbių dalykų. Todėl susirinkite visi. (186-190)

LIETUVIŲ TARPE

Ruošiasi prie sekmadienio

Jau žinome, kad vaidylos sunkiai darbuojasi, paskutinėje saveitėje net per tris vakarus praktikuoja, taipgi ir praeito sekmadienio popietyje Liberty Auditorijoje prakaitavo karštame ore, kad tik geriau pasiruošti "Katriutės gintarus" suvaidinti.

Bet taipgi ruošiamasi ir Kultūriniame Centre svečius gerai pasitikti. Gaspadinės pagamins skanių valgių. Bus lietuviškų kopūstų ir kitų patrovų. Niekam nereikės sekmadienį badauti. Kultūrinio Centro valgykloje bus galima visiems pasisotinti.

Laukiame svečių iš arti ir toli.

Prašo paremti "Liaudies Balsą"

Kanadiškio "Liaudies Balso" adm. K. Kilikevičius, rašydamas LLD sekr. K. B. Depsui, primena, kaip svarbu finansiniai paremti savaitraštį "Liaudies Balsą", kuris šiuo metu sunkiai verčiasi.

Šiuo metu "Liaudies Balsas" mini sidabrinį jubiliejų. Būtų gerai, kad ir mes, new-yorkiečiai lietuviai, prisidėtume prie šio savaitraščio sukakties minėjimo. O prisidėti galime pagal išgalę tam tikslui paaukojant.

Miesto tarybos narys E. Brown apie R. Wagnerį

Miesto tarybos narys negras Earl Brown sako, kad majoras Wagneris, kaip matyti, nėra nuoširdžiai nusistatęs nž rasinės diskriminacijos panaikinimą čia. Jeigu Wagneris nuoširdžiau stotų už rasinės diskriminacijos galą, jis smarkiau darbuotųsi, kad būtų pravestas Brown - Isaacs-Sharkey bilius prieš diskriminaciją butuose.

Brown sako, kad kiekvieną dieną, per kurią atidėliojame to įstatymo priėmimą, mes labiau prisigretiname prie Arkansas gubernatoriaus Faubuso. Rasistinė diskriminacija viename šalies kampe, kokios formos ji nebūtų, padeda diskriminacijai kitose šalies dalyse, sako Brown.

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

muštas ar nudurtas, o dabar užtenka vieno kurio primušimo beveik iki mirties! Džiaugiamasi, jeigu vienas kuris būna taip sudaužytas, sumėsinėtas, jog nuo grindų nebegali atsikelti!

Toksai sportas neturėtų rasti vietos tikrai civilizuotoje tautoje!

Nesuprantu, kodėl šitokią barbarizmo liekana yra skaitoma sportu ir socialistiniuose kraštuose!

Jau gerokas laikas pó Tarybų Sąjungą važinėja Eleanor Rooseveltienė. Paprastai, laikraščiai daug rašydavo apie jos panašias keliones. Bet šį sykį beveik nieko nesimato komercinėje spaudoje. Ar jinai nenori, kad apie šią jos kelionę rašytų, ar komercinė spauda jos apsilankymą boikotuoja?

Nežinau, kuris turėtų gauti už "gudrumą" medalį: Edgar Hoover, FBI galva, ar Pijus Grigaitis. Abudu labai išsigandę komunistų, bet tose pačiose Naujienose (rugsėjo 21 d.) Hooveris persergsti Ameriką, kad komunizmo pavojus tebėra labai didelis, o Grigaitis džiaugiasi, kad "Pasaulio revoliucija, keliaudama iš Maskvos, matyt, kur nors paklydo — ir į Ameriką neatėjo."

Gyvesnė atmosfera ryški kairiame judėjime čia

Vienas didžiausių pažangiečių mitingų per paskutinius keleris metus įvyko praeitą savaitgalį, New Yorke — apie 2,000 žmonių susirinko į Carnegie salę, kad išreikšti savo protestą prieš rasistus, kad pasisakyti už ne-amerikinio kongresinio komiteto panaikinimą, už civilines teises.

Mitingas buvo ypatingai geras, nes jame dalyvavo daug jaunimo, studentų, jaunų darbininkų. Jau ilgokas laikas, kaip teko matyti tiek jaunų veidų kokiame nors kairiečių pobūvyje.

Tuo pačiu laiku kairiečiai pabaigė savo kampaniją, — jie surinko pakankamai parašų po peticijomis už komunistės Elizabeth Gurley Flynn kandidatūrą į miesto tarybą. Tiesa, siekta surinkti virš 4,000 ir surinkta 3,725 (reikalingas minimumas yra 3,000). Bet kampanija vis vien gali būti skaitoma pasisekusia. Reikia atsiminti, kad tie parašai buvo renkami ne viso miesto pločiu, o tik 24-oje rinkiminėje apylinkėje, iš kurios Flynn planuoja kandidatuoti.

Kairiajame judėjime bendrai dabar jaučiasi tam tikras pagyvėjimas, tam tikra laisvesnė atmosfera, sako pažangus laikraštis "National Guardian". Prie to, aišku, prisideda kai kurios atkovotos civilinės laisvės, Aukščiausiojo teismo nutarimai prieš kai kuriuos Smitho akto aspektus ir t.t.

Šį rudenį ir žiemą, kaip atrodo, bus nemažai debatų ir diskusijų, kurias rengia Socialistinės vienybės forumas. Forumo veikėjai sako, kad beveik kas savaitgalį bus forumo kokie nors pobūviai lygiagrečiai keliose salėse keliose miesto dalyse.

Įdomu, kad nors Socialistų partija - Socialdemokratų federacija neprisidėjo prie forumo ir net draudžia savo nariams jame dalyvauti, visa eilė tos grupės veikėjų nusitarę dalyvauti forume kartu su komunistais, trockistais, pacifistais ir kitais.

Po miestą pasidairius

Rodeo ir šuo Lassie

Madison Square Gardene dabar prasidėjo Rodeo perstatymai -grandioziški spektakliai, kurie taikomi ypatingai vaikams. Programą pildo apie 200 kovbojų, ekspertai-jojikai, arkliai, buliai, šokėjai ir t. t. Bet šiuo kartu Rodeo rengėjai, norėdami užtikrinti, kad vaikai tikrai prašys savo tėvų būti nuvesti į Madison Square Gardeną, programon įtraukė ir Lassie, o Lassie, kaip tai visi žino, tai tas garsus filmų šuo, kuris "uždirba daugiau, negu bet kuris kitas šuo pasaulyje" — kelis tūkstančius dolerių per savaitę.

Lassie, tiesa, neturi ypatingo talento, ir net yra skeptikų, kurie sako, kad yra keli to vardo šunys, kurie pamainomis vaidina, bet vienaip ar kitaip, Lassie per filmus ir televiziją yra užsikariavęs šiltą vietą Amerikos vaikų širdyse, ir jie tūkstančiais, be abejo, bus vedami, kad pamatyti ir Rodeo ir Lassie Gardene... Perstatymai iki spalio mėnesio 13 dienos.

Matytį ar nematyti?

Kelios dienos atgal pasibaigė škotų šokėjų ir muzikantų ansamblio koncertai New Yorke. Tai pasauliniai garsus ansamblis ir jis atvyko iš Škotijos. New Yorke škotų nelabai daug, bet žymiai daugiau čia yra airių. Škotų šokiai ir muzika gan panašūs į airių, ir vietiniai airiai būtų masiniai ėję į ansamblio koncertus.

Bet kiekvienas airių kilmės newyorkietis, kuris tik turėjo norą eiti į tuos koncertus, turėjo apsispręsti: eiti muzikos ir šokių mėgimo vardan, arba neiti ir būti geru airių-patriotu?

Mat, tas ansamblis yra probritiškas, susidedantis iš škotų karių, kurie tarnauja Britanijos armijoje. Remti tokį ansamblį, tai lyg pritarti Britanijos okupacijai Šiaurinėje Airijoje. Ir taip tūkstančiai airių, kurie labai būtų mėgę išgirsti škotiškai-airiškus skudučius, pamatyti bendrus škotų-airių šokius — sėdėjo namie...

Streikieriai laimėjo teisę pikietuoti

Brooklyno plesterininkai, kurie streikuoja nuo rugp. 20 d., teisme laimėjo teisę ir toliau užstreikuotas vietas pikietuoti. Teisėjas atmetė kontraktorių prašymą sulaikyti pikietavimą.

Susirinkimas

LLD 1-ios kuopos svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 27, 7:30, Liberty Auditorijoj. Nominacijas į Centro valdybą turėsim atlikti. Kitų svarbių reikalų randasi. Visi nariai įsipareigokite būti.

Valdyba

MATYSITE

"KATRIUTĖS GINTARUS"

Sekmadienį

Rugsėjo 29 September

Pradžia 4 val. popiet. Įžanga $1.25

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Veikalas yra žavėjantis, iš Lietuvos gyvenimo. Jis yra sutaisytas operetės formoje. Tai girdėsime gražių dainelių.

Vaidintojai-dainininkai — pasižymėję mūsų lietuviško teatro darbuotojai.

Rengėjai kviečia iš arti ir toli visus tą dieną susirinkti į Liberty Auditoriją.

Politinėje padangėje

Liberalų organizacija ADA (Americans for Democratic Action), kaip žinia, indorsavo majorą Wagnerį, bet neindorsavo kitų demokratų partijos kandidatų, kurie kartu su Wagneriu kandidatuoja, kaip tai miesto tarybos pirmininko Starkaus ir kontrolieriaus Gerosos.

Wagneris dabar atsidūrė dilemoje: priimtį indorsavimą, ar ne. Jis jau išreiškė savo apgailestavimą, kad ADA neindorsavo visų. Priimti indorsavimą reikštų kaip ir bent kiek atsirubežiuoti nuo Starkaus ir Gerosos, o nepriimti reikštų įerzinti liberalinius elementus, kurių parama jam labai reikalinga.

Trys gudrios mergaitės išvengė didžios nelaimės

New Hyde Park priemestyje, Long Islande, trys gudrios 15 metų mergaitės apsaugojo autobusą, jo keleivius ir save nuo didžios nelaimės. Jos važiavo mokyklos autobusu, kuomet vairuotojas A. Bacigalupo staiga pasviro ir nuvirto nuo savo vietos. Mergaitės, sėdėjusios netoli vairo, šoko pirmyn. Viena, Carol Clark, pagriebė vairą, tuo tarpu, kai Lois Pfaff užmyne ant tormozo, o Virginia McCarthy ištraukė pagelbinį tormozą. Taip greitai ir gerai jos tą padarė, kad autobusas neiškrypo iš kelio ir tapo sustabdytas.

Autobusų kompanija sako, kad tai beveik tikras stebūklas, kad jaunos mergaitės galėjo laiku ir taip puikiai autobusą sulaikyti. Jeigu ne jų aktas, autobusas būtų atsidūręs didžioje katastrofoje ir gal būtų užsimušę visi, o gal dar būtų užmušęs ir praeivius.

Vairuotojas, kaip pasirodė, mirė nuo širdies smūgio

Elena Giusti, nuostabi italė dainininkė koncertuose ir TV programose, dabar dainuoja Roxy teatre, kur dabar rodomas filmas "The Sun Also Rises". Filme vaidina Ava Gardner, Tyrone Power, Mel Ferrer, Errol Flynn ir Eddie Albert.

ATSIMINIMAI

ir

Dabartis

Parašė L. Prūseika

Tai gyvi bruožai iš jo gyvenimo, visuomeninės veiklos, caro reakcijos metu pergyvenimai kalėjimuose, ištrėmimas į Sibirą ir kiti erškėčiuoti takai jo kovoje už laisvę ir šviesesnį gyvenimą darbo žmonijai.

Knyga iš 304 puslapių

Kaina tik $2.00

Laisvė

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill 19, N. Y.

BUSINESS OPPORTUNITIES

SANDWICH SHOP

Ideal for young couple, 5 days, 7 A. M. to 5:30 P. M. Factory section, outgoing orders, can be built up. Any reasonable offer for quick sale. Reason, illness.

Call BE. 2-9747

8634 18 Ave., Bensonhurst, B'klyn

(182-189)

GROCERY, BUTCHER, GOOD GOING. Business established 12 years. Fine beer business, suitable husband wife or partners. Now doing $950 to $1000 gross weekly. Can add fruits & vegetables. Will do more. Rent $120, long lease obtainable. Real good buy, fine location. 5202 Ave. N, Brooklyn. Call CL. 8-0315, Geraci. (182-189)

HAM & EGGS RESTAURANT

Doing a good business. Modern, long lease. Owner-Landlord. Trial basis. Manhattan. Call 10-12 noon, 4-6 P. M. LE. 4- 6888, Evenings TR. 6-2777.

(182-189)

GROCERY-MEATS-HEROES

Corner store, Low rent $60, long lease, open 6 days, well stocked, $5,000. Commercial section, Ozone Park, Queens. Must sell by end of October. Other business interests. Call HO. 4-6306.

(182-189)

BARBERS! BUERS!

BARBER SHOP. Good business, fine location, long established. 3 man shop, low rental, long lease. A good buy for $2,200. Hempstead, L. I., N. Y. Call IV. 6-9487. After 7 P. M., WE. 1-3158.

(182-189)

CANDY—STATIONERY FOUNTAIN

Good location, near R. C. Church and school. Ridgewood section, Brooklyn. Doing $600-$700 weekly. Closed Monday. 3 nice rooms with steam heat. Gas Appliance $57.50. Excellent for couple.

Call HY. 1-8634.

(182-189)

NEIGHBORHOOD TAVERN

in Yonkers, N. Y. Privatus savininkas, seniai įsteigtas, ideališkas biznis porai pusininkų, individualų. Geros sąlygos, žema renda, parsiduoda prieinamai. Persitikrinkite patys. **HAstings 5-6943.**

((184-191)

Candy Fountain. 3 rooms rear, 4 rooms above store. Rented additional income. Store grossing $700 to $800 a week. 3 yr. lease to go. Renewable, near catholic church and school. Partners disagree. Must sell by October. Call **DE. 9-9556** after 6 P. M. Call **NI. 5-7294.** B'klyn loc. (185-191)

Saldainių Krautuvė. 6 kambariai. Žema renda. Įeigos $400 į savaitę. Tinkamas sav. gali padidinti įeigas. Arti dirbtuvių ir kitų išdirbysčių. Prie buso stoties. Geras pirkinys, $2,000. Nesveikavimas verčia parduoti. **5416 Flushing Ave., arti Metropolitan Ave., Maspethe. EV. 2-8924.** (187-193)

Body and Fender Shop. 6 karai. Pilnai įtaisyta. Brooklyne. Privatiškas savininkas, priverstas parduoti iš priežasties privatiškų santikių. 2,000 į mėnesį, garantuotai. Gera vieta. Prieinama kaina. **Shore Road 5-2900.**

(187-193)

GAS STATION & PARKING LOT

Jamaica, rebate, prieinama kaina. Parkinimo įeigos apmoka rendą už stotį ir lotą.

Klauskite **Pete** arba **Mike**

RE. 9-9600

(185-187)

ASTORIA, candy & stationery store, naujas fontanas, 4½ rūmo, garu apšildomas, arti subway, mokyklų ir dirbtuvių. Atviras langas, Hero's. Abelnai $500 iki $600 savaitinių įeigų. Renda tik $120 į mėnesį. Tinka porai. 6½ dienos atdara. Gali būt praplėstas biznis. $6,500 greitam pardavimui. Šaukite **RA. 8-9688.**

(183-189)

LUNCHEONETTE. Arti Kolegijos, skersai naujų namų, Manhattane. 22 sėdynės. Atdara 6 dienas. Įeiga $700 į savaitę. Prieinamas lease. Skambinkite po 4 v. .dieną. **UN. 4-9314.**

(186-188)

BAR—GRILL

Elmhurst

Įeigos $500 iki $600 į savaitę.

Galima pagerinti. Tiktai $6,500.

Skambinkite

HA. 9-8814 ar ST. 4-9585.

(186-188)

LUNCHEONETTE-CANDY STORE

Greitam pardavimui, prieinama kaina. Geras lease, žema renda. Susitarsime. Vien tik pirkėjai. East New York dalyje (Brooklyne). Skambinkite tarp 6-7 v. v.

TA. 7-9862.

(186-188)

BUSINESS & FRANCHISE

1947, 29 Passenger Bus. Franchise worth $15,000, bus worth $4,000. ICC rights from Rockland County to Amityville, L. I. Worth $30,000, sacrifice price $15,000.

1427 Willow Ave., Hoboken, N. J.

OLdfield 6-2889 9-5 PM

(186-192)

HELP WANTED MALE

GLAZER, experienced, all around man. Picture frame maker, cabinet work, alterations. Must drive, license, speak English. Steady work, good conditions. Goldberg, 225 Columbus Ave., near 70 St., N. Y. C. or call EN. 2-0487. (182-189)

Vyras, Abelnas darbas fabrike. Kalbantis angliškai. 45 val. savaitė. Prie smėlio ir kitokių darbų. Taipgi. prisiruošimas prie maliavojimo. Nuolatinis darbas. **PRODUCTION SPRAYING, INC., 49 Sylvester St., Westbury, L. I.** (185-187)

Gold Stamper.

Experienced.

Kensol or Similar machine.

Night work.

8 hours or part.

Call—**OR. 5-6950.**

(185-187)

PORTER. 55 m. amžiaus. Dalai laiko. 9 v. r.. iki 1 v. d. Nuolatinis darbas. Nesunkus darbas. Alga $1.10 į val.

LIBERTY MUTUAL INS. CO.

381 Sunrise Highway

Lynbrook, L. I.

(186-192)

PORTER

8 v. r. iki 5 v. v.

$60 į savaitę ir valgis.

VALLEY STREAM PARK INN

130 W. Merrick Rd.

Valley Stream, L. I.

VA. 5-6035.

(186-188)

HELP WANTED—FEMALE

NAMŲ DARBININKĖ—VIREJA

Air conditioned namai, guolis vietoje, visi darbo patogumai ir įrengimai. Atskiras kambarys, TV ir maudynė. Gera alga. **FR. 4-2906.**

(186-192)

NAMŲ TVARKYTOJA, angliškai ar vokiškai kalbanti, padėti prie valgių gaminimo. Taipgi mylinti vaikus. Atskiras kambarys ir maudynė. Yra ir kiti darbininkai. Gera mokestis, linksma aplinka.. Vieta Cederhurst, L. I. Šaukite **VI. 8-1000** arba **FRanklin 1-1340.**

(186-190)

Moteriškė. Prie bufeto, gerai įsteigtame restaurante. Nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Gera alga. Nuolatinis darbas. Pusamžė. Valgis veltui. **ATLANTIC RESTAURANT, 91-60 Lefferts Blvd., Richmond Hill, L. I. VI. 6-9624.**

(186-190)

Virėja—Stalų patarnautoja

Patyrusi. Du šeimoje. Reikalingi paliudijimai. Gerai alga. Kalbanti angliškai. Skambinkite dieną ar vakare. **TE. 8-0849.**

(185-187)

CLINTON DELICATESSEN

Female Cook.

6 days, 8 A. M. to 2 P. M.

426 Clinton St.

Hempstead, L. I., N. Y.

or call IV. 3-7930.

(185-192)

MEZGĖJA

Prie vėliausių madų. Su patyrimu. Nuolatinis darbas. Gera Alga.

DEBONAIR SPORTSWEAR

60-84 Myrtle Ave., Brooklyn, N. Y.

HE. 3-0677.

(187-189)

MISC. ADS

STATEN ISLAND, N. Y.

Robinson Ave., 2 Lots, Groton St., both near Great Kills Beach. Staten Island is growing. A sound investment. Private ownership.

HO. 6-393

(182-184)

For Sale

CLEANING & TAILORING STORE

For sale. Good location. Sacrifice.

KAY'S CLEANERS

101 Sherman Ave.

New York City uptown.

Call LO. 9-5348

(182-187)

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172